

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft enkele vragen en opmerkingen over de brief en het ontwerpbesluit van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de sollicitatieplicht Appa voor gewezen politieke ambtsdragers. (TK 28 479 nr. 55) ter beantwoording aan de staatssecretaris voorgelegd. Deze vragen, alsmede de daarop op gegeven antwoorden, zijn hieronder afgedrukt.

De fungerend voorzitter van de commissie,
De Krom

De waarnemend griffier van de commissie,
Hendrickx

1. Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het onderhavige ontwerpbesluit.

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het ontwerpbesluit sollicitatieplicht Appa. Deze leden hechten veel belang aan een activerende sollicitatieplicht, waardoor de capaciteiten van politieke ambtsdragers zo snel mogelijk weer ten goede komen aan de maatschappij. Over het ontwerpbesluit stellen zij graag nog enkele vragen.

De leden van de PVV-fractie hebben behoefte een aantal verhelderende vragen over het ontwerpbesluit te stellen.

Ook de leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het ontwerpbesluit tot het stellen van nadere regels betreffende het vinden van passende arbeid voor gewezen politieke ambtsdragers en het opleggen van sancties aan gewezen politieke ambtsdragers. Deze leden hebben nog wel enkele vragen en opmerkingen.

Het stemt de leden van de SP-fractie tot tevredenheid dat de regels voor politieke ambtsdragers meer in lijn komen met de regels zoals die voor de rest van Nederland gelden. De regeling wijkt zo min mogelijk af van de werkloosheidsregelingen die voor werknemers gelden. Er leven bij deze leden nog enkele vragen.

2. De sollicitatieverplichting

De leden van de VVD-fractie vragen waarom de gewezen politieke ambtsdrager, die binnen drie maanden na aftreden nog geen passende arbeid heeft gevonden, verplicht is zich te laten begeleiden door een re-integratiebedrijf, terwijl ingevolge artikel 7a lid 6 van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) de sollicitatieplicht gedurende de eerste drie maanden niet van toepassing is? Of gaat de bedoelde termijn van drie maanden lopen na afloop van de drie maanden, genoemd in artikel 7a lid 6 Appa? Waar blijkt dat uit, vragen deze leden. Voorts vragen zij hoe de passage op bladzijde 2 van de nota van toelichting, waarin staat dat als een gewezen politieke ambtsdrager binnen drie maanden na zijn aftreden nog geen passende arbeid heeft gevonden, deze verplicht is zich te laten begeleiden, zich verhoudt tot de passage op bladzijde 3 van de nota van toelichting, waarin staat dat er tot verplichte begeleiding en ondersteuning wordt overgegaan als er gerede kansen op de arbeidsmarkt zijn, maar dat een gerichte inspanning nodig is om die kansen te benutten.

Op het punt van de vrijwillige vs. de verplichte begeleiding vragen de aan het woord zijnde leden van de VVD-fractie of nader uiteen kan worden gezet wanneer er nu sprake is van «vrijwillige» planmatige begeleiding en ondersteuning en wanneer van «verplichte» planmatige begeleiding en ondersteuning. Hoe is dat in de regelgeving (wet dan wel het Besluit sollicitatieplicht Appa voor gewezen politieke ambtsdragers) verankerd? En in hoeverre kan een gewezen politieke ambtsdrager *binnen* drie maanden na zijn aftreden planmatige begeleiding en ondersteuning bij het vinden van passend werk vinden, als hij dat wil?

De leden van de PVV-fractie wijzen erop dat in art. 2.4 van het Ontwerpbesluit staat dat het plan, dat tussen de belanghebbende en het re-integratiebedrijf geldt, elke 3 maanden wordt geëvalueerd. Deze leden vragen waarom deze evaluatie zo rijkelijk laat plaatsvindt. Kan de staatssecretaris

helderheid geven waarom er voor de periode van 3 maanden is gekozen? Waarom niet 3 weken?

De leden van de PVV-fractie vragen voorts of de staatssecretaris van mening is dat ook gewezen politici gewoon tijdens de vakantie moeten solliciteren zoals elke andere burger in dit land, en zij verwijzen daarbij naar art. 2.6 van het Ontwerpbesluit.

Het re-integratietraject gaat na drie maanden in. De leden van de CDA-fractie vragen op grond waarvan voor deze termijn is gekozen. Wat zijn de gevolgen voor een gewezen politieke ambtsdrager wanneer hij de gemaakte afspraken met het re-integratiebedrijf niet nakomt? Welk traject wordt er dan ingezet?

Wanneer wordt planmatige begeleiding en ondersteuning als verplichting opgelegd en wanneer niet, zo vragen deze leden.

Vervolgens worden de leden van de CDA-fractie graag geïnformeerd welke in het Maatregelenbesluit sociale zekerheidswetten vermelde gronden voor inhouding niet zijn overgenomen in onderhavig besluit, omdat hiervoor geen grondslag in de wet is terug te vinden.

De leden van de CDA-fractie vragen of de sollicitatieplicht voor 100% van de wachtgeldregeling geldt. Met andere woorden: als de gewezen politieke ambtsdrager voor twee dagen werk vindt, en nog een aanvulling ontvangt op zijn salaris om op het niveau te komen van de wachtgeldregeling, houdt hij dan zijn sollicitatieplicht voor de overige dagen?

Voorts vragen deze leden of een gewezen politieke ambtsdrager, die een ander politiek ambt fulltime gaat bekleden tegen een lagere bezoldiging, op grond van de Appa recht heeft op een aanvullende uitkering. Zo ja, geldt dan vanwege die aanvullende uitkering voor betrokkene een sollicitatieplicht?

Een van de verschillen, die de leden van de SP-fractie constateren met de algemene geldende werkloosheidsregeling, is dat de eerste drie maanden «vrijstelling» wordt gegeven van sollicitatie. Welke andere afwijkingen voor politieke ambtsdragers zullen met invoering van dit besluit nog meer gelden ten opzichte van andere werknemers?

3. Sollicitatie-inspanning

De leden van de PvdA-fractie constateren dat het besluit een aantal sancties bevat bij het niet of onvoldoende meewerken aan het vinden van passende arbeid. Deze leden achten het stellen van sancties billijk, aangezien ook andere gebruikers van sociale voorzieningen hiermee worden geconfronteerd. Daarom willen deze leden graag een vergelijking ontvangen van de sancties in dit besluit en die in andere regelingen, zoals de WW. Kennen deze regelingen ook een zo ruime marge om een sanctie vast te stellen? Zo nee, waarom is er besloten om deze marges bij de Appa te hanteren? Ook vragen de leden van de PvdA-fractie zich af of het bestuursorgaan ook de ruimte heeft om geen sanctie op te leggen bij het niet nakomen van de verplichten uit de wet Appa en wat de criteria zijn om van deze ruimte gebruik te maken.

De leden van de CDA-fractie stellen vast dat de gewezen politieke ambtsdragers worden begeleid door een re-integratiebedrijf. Mogen ze dit bedrijf zelf uitkiezen? Is er sprake van keuzevrijheid? Het re-integratiebedrijf stelt in overleg met de gewezen politieke ambtsdrager een plan op. In dit plan wordt vastgelegd op welke wijze de gewezen politieke ambtsdrager bij het verkrijgen van passende arbeid zal worden begeleid, welke sollicitatieactiviteiten dienen te worden verricht, de eventuele opleidingen en cursussen die de gewezen politieke ambtsdrager dient te volgen en de wijze waarop en de frequentie waarin de contacten tussen de gewezen politieke ambtsdrager en het re-integratiebedrijf plaats zullen

vinden. Is de hoeveelheid sollicitaties die verricht moet worden voor alle gewezen politieke ambtsdragers hetzelfde? Is het mogelijk dat bijvoorbeeld de heer X maar één keer per week hoeft te solliciteren en de heer Y twee keer per week? Wie bepaalt wat in voldoende mate solliciteren is? Bij het vaststellen van de mate waarin sollicitatieactiviteiten dienen te worden ondernomen, wordt rekening gehouden met de regionale arbeidsmarktsituatie en het aantal beschikbare vacatures. Kan het op dat punt niet ook de bedoeling zijn dat gewezen politieke ambtsdragers buiten de regio aan de slag gaan? Hun werk in de Tweede Kamer noodzaakte immers ook tot veel reizen. Deze leden ontvangen graag een reactie van de staatssecretaris op deze punten.

De leden van de SP-fractie lezen dat solliciteren volgens het besluit in «voldoende» mate moet gebeuren. Wat voldoende is hangt af van de individuele omstandigheden. Er wordt rekening gehouden met de regionale arbeidsmarktsituatie en het aantal beschikbare vacatures, de mogelijkheden van belanghebbenden etc. Wie ziet toe, zo vragen deze leden, of betrokkenen zich aan deze regels houden? Worden bij de sollicitatieplicht van de werkloosheidsregelingen voor werknemers soortgelijke uitzonderingen gemaakt?

4. Het begrip «passende arbeid»

De leden van de CDA-fractie vragen of de staatssecretaris kan verduidelijken wat precies onder passend werk wordt verstaan. Welke criteria worden hieraan verbonden?

Ook de leden van de SP-fractie vragen de staatssecretaris nader toe te lichten wanneer de arbeid «passend» is. Welke regels worden hiervoor opgesteld en wie ziet toe op de toepassing daarvan, zo vragen deze leden.

5. De uitvoering

De leden van de PvdA-fractie vragen of de verhouding tussen het bestuursorgaan en de gewezen ambtsdrager niet knelt met de rollen die spelen rond de sollicitatieplicht. Graag zouden zij zien dat de staatssecretaris nader ingaat op de verhoudingen tussen bestuursorganen en ambtsdragers en de spanning die de nu voorgestelde vormgeving van de sollicitatieplicht hierin kan veroorzaken.

Deze leden begrijpen dat het bestuursorgaan de wachtgeldregeling uitvoert, maar kunnen zich voorstellen dat de beslissingen rond de sollicitatieplicht beter uitgevoerd of gedelegeerd kunnen worden aan een externe, onpartijdige organisatie. Hierbij denken zij bijvoorbeeld aan het UWV Werkbedrijf, dat hier al veel ervaring mee heeft. Wat zijn de mogelijkheden om de uitvoering van dit besluit neer te leggen bij een externe partij, hetzij door vastlegging in het voorliggend besluit of door delegatie door een bestuursorgaan?

De leden van de PvdA-fractie lezen in het ontwerpbesluit dat de taak van het bestuursorgaan is om het overeengekomen plan vast te leggen. Daarop vragen deze leden zich af of het bestuursorgaan ook de bevoegdheid toekomt om een oordeel te vellen over de te verwachten effectiviteit en de kosten van het plan. Deelt de staatssecretaris de mening van deze leden dat enkel vastleggen wel een erg beperkte taak is, dat er ruimte moet zijn voor een inhoudelijke beoordeling? Op welke wijze acht de staatssecretaris het mogelijk om een inhoudelijke toets van de re-integratieplannen vorm te geven?

De leden van de SP-fractie vragen er aandacht voor dat een organisatie die de «planmatige begeleiding en ondersteuning» uitvoert, niet op

enigerlei wijze banden mag hebben met de betrokkene, of invloed op, zo vragen deze leden.

Het gunnen van de opdracht. Wie houdt toezicht op de uitvoering van deze regel, zo vragen deze leden.

6. (Semi-)zelfstandigen

De leden van de VVD-fractie vragen hoe de regeling is ten aanzien van een gewezen politieke ambtsdrager die na zijn aftreden een BV opricht. Krijgt deze persoon ook wachtgeld als zijn BV inkomsten genereert, maar hij zichzelf nauwelijks of geen inkomen toekent? Hoe zit het in dezen met de sollicitatieplicht van deze persoon en de planmatige begeleiding bij het vinden van passend werk?

De leden van de CDA-fractie ontvangen graag antwoord op de vraag of deze regeling ook geldt voor gewezen politieke ambtsdragers die als zzp'er aan de slag gaan. Wat gebeurt er als hun inkomen laag blijft? Worden zij op dezelfde manier gecontroleerd als de andere gewezen politieke ambtsdragers? Of krijgen ze extra begeleiding?

7. Financiële gevolgen

Over de financiële gevolgen van APPA lezen de leden van de PVV-fractie dat deze zal leiden tot een besparing op de uitkeringslasten. Kan de staatssecretaris dit cijfermatig toelichten?

8. Artikelsgewijs

Artikel 2.8

De leden van de PVV-fractie vragen opheldering over de kosten van de activiteiten van de belanghebbende. In artikel 2.8 wordt gesproken over een mogelijke vergoeding waarvoor de belanghebbende in aanmerking komt indien hij of zij een opleiding of cursus volgt. Deelt de staatssecretaris de opvatting van deze leden dat het te zot voor woorden is dat gewezen politici niet zelf hun activiteiten, zoals vastgesteld in artikel 2.2, zouden kunnen betalen? Ze hebben immers een fantastische salaris daarvoor verdiend!

Artikel 4.4

De leden van de PvdA-fractie vragen of de verhoging van artikel 4.4 betekent dat de inhouding hoger kan zijn dan de feitelijke uitkering.